

NORGES HØYESTERETT

Den 16. november 2020 ble det av Høyesteretts ankeutvalg med dommerne Skoghøy, Indreberg og Arntzen i

HR-2020-2214-U, (sak nr. 20-148726STR-HRET), straffesak, anke over kjennelse:

A (advokat Brynjar Nielsen Meling
v/advokatfullmektig Vetle André Mitchell
Jensen)

avsagt slik

K J E N N E L S E :

- (1) Saken gjelder begjæring om oppnevning av offentlig forsvarer på etterforskningsstadiet, jf. straffeprosessloven § 100 andre ledd.
- (2) A, født 00.00.1993, ble 3. september 2020 siktet for å ha hatt seksuell omgang med barn under 14 år, jf. straffeloven § 299. Fornærmede er As niese, som var 12 år på gjerningstidspunktet.
- (3) Ved brev 17. august 2020 ba advokatfullmektig Vetle André Mitchell Jensen om å bli oppnevnt som forsvarer. På dette tidspunktet gjaldt siktelsen kun overtredelse av straffeloven § 304, seksuell handling med barn under 16 år.
- (4) Jæren tingrett avslo begjæringen ved brev 16. september 2020. Ved brev samme dag begjærte advokatfullmektig Jensen omgjøring under henvisning til at siktelsen var endret fra § 304 til § 299, som har en høyere strafferamme. Ved brev 17. september 2020 fant ikke tingretten grunnlag for å omgjøre avslaget.
- (5) A anket til lagmannsretten.
- (6) Gulating lagmannsrett avsa 29. september 2020 kjennelse med slik slutning:

«Anken forkastes.»
- (7) A har anket til Høyesterett. Det anføres i korte trekk at vilkårene for oppnevning etter straffeprosessloven § 100 andre ledd er oppfylt. Det vises særlig til den mulige straffen siktede kan få, at saken potensielt kan ødelegge forholdet til familien og at det som følge av anklagene er startet en barnevernssak om hans eget barn. Det vises også til at siktede har svak økonomi.

- (8) Det er prinsipalt lagt ned påstand om at forsvarer oppnevnes, subsidiært at lagmannsrettens kjennelse oppheves.
- (9) *Høyesteretts ankeutvalg* bemerker at anken er en videre anke over lagmannsrettens kjennelse. Ankeutvalgets kompetanse er da begrenset til å prøve lagmannsrettens lovtolkning og saksbehandling. Anken gjelder lovtolkningen.
- (10) Om det rettslige utgangspunktet viser lagmannsretten til Høyesteretts kjennelser i blant annet Rt-2015-844, Rt-2015-860 og HR-2016-92-U og fortsetter:
- «Det skal på denne bakgrunn foretas en konkret og individuell helhetsvurdering, der det legges vekt på sakens alvor, herunder siktelsens strafferamme og forventet straff. Siktetes økonomiske situasjon, samt øvrige sosiale og personlige forhold er relevant, og det skal legges vekt på om saken er særlig komplisert, enten faktisk eller juridisk. Avgjørelsen skal ta hensyn den utvikling i retning av styrket rett til forsvarer som har funnet sted i praksis fra den Europeiske menneskerettighetsdomstol. Herunder må det tas hensyn til at EMK artikkel 6 setter krav om rettferdig rettergang og at artikkel 6 nr. 3 etter omstendighetene krever at det oppnevnes forsvarer på det offentliges regning 'i rettferdighetens interesse'».
- (11) Dette er et korrekt rettslig utgangspunkt. Videre er det korrekt, som lagmannsretten påpeker, at sakens alvor og forventet straff er et moment som veier tyngre enn andre momenter i vurderingen av om offentlig forsvarer skal oppnevnes. Det er derfor treffende når lagmannsretten, etter å ha konstatert at strafferammen er fengsel i 10 år og at siktede kan påregne en straff på minst tre års fengsel dersom han blir domfelt, uttaler at sakens alvor her klart taler for at det oppnevnes forsvarer på etterforskningsstadiet.
- (12) Til dette kommer, som lagmannsretten videre påpeker, at saken gjelder belastende beskyldninger mot siktede, at en del dokumenter i saken er klausulerte og at påtalemyndigheten har oppfordret siktede til å skaffe seg forsvarer, samt at siktede er svakt bemidlet.
- (13) Når lagmannsretten likevel ikke har funnet vilkåret om særlige grunner oppfylt, er det fordi saken ikke er opplyst å være mer komplisert enn andre saker om seksuelle overgrep mot barn. Det er ordinært i slike saker at forklaringer må prøves mot hverandre, konstaterer lagmannsretten.
- (14) Slik ankeutvalget ser det, legges terskelen for når det foreligger «særlige grunner» her for høyt. I en så alvorlig sak som dette kreves det ikke at saken skal være mer komplisert enn andre saker av samme karakter for at siktede skal ha rett til forsvarer på det offentliges bekostning på etterforskningsstadiet.
- (15) Lagmannsrettens lovtolkning er følgelig uriktig, og kjennelsen må oppheves. Da det er mest hensiktsmessig at ny behandling skjer i tingretten, finner ankeutvalget at også tingrettens beslutning bør oppheves.
- (16) Kjennelsen er enstemmig.

S L U T N I N G

Lagmannsrettens kjennelse og tingrettens beslutning oppheves.

Hilde Indreberg
(sign.)

Jens Edvin A. Skoghøy
(sign.)

Wenche Elizabeth Arntzen
(sign.)